

Montessori pedagogika

»Če hočemo vplivati na neko družbo ali jo spremeniti, se moramo obrniti k otroku.«

(Maria Montessori)

Montessori pedagogika je prišla v Slovenijo sorazmerno pozno. Maria Montessori je svojo prvo »Hišo otrok« odprla 6. januarja 1907 v San Lorenzo v predmestju Rima. Slovenci smo dobili svoj prvi montessori vrtec 95 let pozneje. Danes je vrtcev, ki delujejo po načelu montessori pedagogike po javno veljavnih programih že 14, nekateri pa vključujejo samo elemente. Tudi v Kranjskih vrtcih imamo skupino v prilagojenem programu, kjer uporabljamo elemente montessori pedagogike.

Maria Montessori in vzgoja

Maria Montessori si je s svojim načinom razmišljanja in delom pridobila veliko spoštovanje in nesmrtno slavo. Mnoge njene ugotovitve so zelo preproste in z opazovanjem ugotovimo, da v praksi držijo. Maria Montessori nam je pokazala pot smiselnosti vzgoje, ki niso trenutni modni vzgibi, temveč je v ospredju otrok in njegova enkratnost.

“Ko v okolju montessori otroku pustimo svobodo, bomo nad njegovo naravo in sposobnostmi prav presenečeni” (Montessori, 2008).

V pedagogiki montessori glavna vloga ne pripada odraslemu, temveč je v ospredju pripravljeno okolje. Ko opazujemo otroke, lahko presodimo, kaj otroci potrebujejo in jim to zagotovimo. V pripravljenem okolju sta delo in svoboda nujna za optimalni otrokov razvoj. V igralnici lahko izbere material oziroma delo, ki je primerno njegovi razvojni stopnji. Materiali so pripravljeni tako, da otroci lahko sami pridejo do spoznanja, da so naredili napako in jo tudi popravijo. Z dejavnostjo po lastni izbiri, ki jo ponavljajo, se otroci notranje umirijo.

Kaj so vaje vsakdanjega življenja?

Otrok potrebuje za razvoj možganov dejavnost. Otrokova lakota po delu je evolucijsko pogojena in mu omogoči razvoj potencialov. Maria Montessori je zapisala: “Otroke naravni zakoni ženejo, da bi bili v svojem okolju dejavni.” (Montessori, 2008) Z očmi odraslega so to zelo preproste vaje, a so zelo dragocene. Otroke spodbujajo k bolj inteligentnemu delu. Pri dejavnostih je zelo veliko gibanja, otroci odkrivajo okolje, postajajo bolj samostojni in samozavestni. Otroka vodijo k neodvisnosti. Glavni smisel vaj vsakdanjega življenja je oblikovanje otrokove osebnosti in socializacija. Otroci se učijo, kako se obleči, umiti, pomiti mizo, pripraviti malico...

Gibanje in montessori

Poglavitni očitak montessori pedagogiki je, da se otroci premalo gibljejo in prevelika usmeritev dejavnosti. Nekatere celo vznemirja mirno delo otrok....

Vzgoja veliko govori o pomenu gibanja na otrokov razvoj. Beremo veliko člankov, ki govorijo o premalo gibanja v predšolskem obdobju. Umske sposobnosti ne moremo razvijati, če izključimo gibanje. Montessorijeva je izpostavila drugačen način gibanja. Gibanje, ki oblikuje človeka in tako postane človek bolj »človeški«. Naš cilj ni, da bi se lahko gibali, bili predihani.. Montessorijeva razmišlja o veliki napaki, kadar ločimo naravne povezave med umom in telesom, saj ločimo delovanje telesa od misli.

Otrok se rodi z devetimi milijardami nevronov, ki so pripravljeni za razvoj spretnosti, aktivnosti, veščin. Koliko jih bo dejansko razvil, je odvisno od njegovega aktivnega udejstvovanja. V montessori pripravljenem okolju je vrsta aktivnosti- materialov, ki omogoča otroku razvoj grobe motorike, prefinjenih gibov rok, koordinacije oko-roka in govora. To omogoča uravnotežen razvoj misli, gibanja in sensorike. Montessorijeva na poseben način razmišlja tudi o delu roke in pripravi na pisanje. Govorimo o pripravi ramenskega obroča (pomivanje mize, pranje perila), komolca (likanje, pometanje), zapestja (nalivanje z zajemalko) in na koncu triprstnega prijema (klade z valji, prelaganje malih predmetov).

Montessori pedagogika v luči primerjav

Montessorijevo lahko danes - podobno kakor na primer Steinerja in Frobla – uvrstimo med klasike predšolske vzgoje, ki so zagovarjali otrokovo notranjo motivacijo, svobodno izbiro, odločanje in samodisciplino. Na prvi pogled se zdi, da je pedagogika Montessori izrazito usmerjena k otroku. Ugotovimo lahko, da je Piaget poudarjal pomen izkušenj s konkretnimi materiali, medtem ko je Maria Montessori konkretne materiale tudi iznašla in jih ponudila. Oba dajeta v procesu oblikovanja mišljenja velik pomen seriaciji, klasifikaciji in primerjanju ter se strinjata, da se otrok bolje uči iz svojih lastnih napak kakor iz popravljanja in poučevanja. Po drugi strani je zanimivo, da v sodobnih vrtcih podobno kot v vrtcih montessori poudarjajo načelo, da je proces učenja pomembnejši od rezultatov, zagovarjajo otrokovo pravico do izbire dejavnosti, delo v manjših skupinah, velik pomen gibanja, odkrivanje čutov in zaznavanja.

Kranjski vrtni, Ulica Nikole Tesle 2, 4000 Kranj, Slovenija, T 04 20 19 200, E info@kranjski-vrtci.si, www.kranjski-vrtci.si

Viri:

Montessori, Maria(2008); Srkajoči um. Ljubljana: Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo.

Montessori, Maria(2009): Skrivnost otroštva. Ljubljana: Uršulinski zavod za vzgojo, izobraževanje in kulturo.

Petek, F., in Cankar U.,(2015). Razumevanje gibanja skozi oči Marie Montessori, Vzgoja, 65 str.16-17.